

Creativity, Innovation, People The Regional Dimension of Creativity and Innovation

**EYCI Second Flagship Conference
8-9 juli 2009, Brussel**

Op 8 en 9 juli j.l. vond in Brussel de conferentie 'Creativity, Innovation, People' plaats in het kader van het Europees Jaar van Creativiteit en Innovatie. Het was het 2^e zogenoemde 'flagship-event', wat inhoudt dat de conferentie voor een groot internationaal en breed publiek toegankelijk is en dat de Europese Commissie betrokken is bij de organisatie. De bijeenkomst richtte zich op de onderwerpen creativiteit en innovatie met het oog op het lokale en regionale niveau.

Na de opening door Eurocommissaris Jan Figél lichtten nog enkele sprekers het belang van innovatie op regionaal niveau toe. Charlotte Mellander van het *Martin Prosperity Institute* in Zweden sprak over de link tussen plaats, geluk en creativiteit. Ze gaf een historische terugblik op de ontwikkeling van de regio als louter productieplek naar een productie- én consumptieplaats. Ze belichtte het feit dat afgestudeerden naar attractieve, *high profile* regio's willen, veelal een regio met een grote stad. Ze haakte in op de eisen waar regio's aan moeten voldoen om talent naar regio's te halen. Hoe meer een regio aan die eisen voldoet, hoe gelukkiger een inwoner zal zijn. Het geluk van een inwoner hangt naast de *city happiness* ook voornamelijk af van financiële stabiliteit en sociaal geluk. En geluk is een belangrijke voorwaarde voor creativiteit.

Roy van Dalm van de regio Arnhem-Nijmegen sprak, middels een 'tuinieren-metafoor' over het creëren van goede 'grondcondities' voor een regio die nodig zijn om creatieve en innovatieve fundamenteën op te bouwen. Hij presenteerde de regio Arnhem-Nijmegen als een bipolaire regio met een zeer vruchtbare grond, waar kunst en mode in relatie tot creativiteit een goede (academische) geaardheid hebben. Hij sprak daarnaast over de vraag wat een *culture of creativity* inhoudt. Daarbij waren vooral condities als openheid en wederzijds vertrouwen belangrijk. Als laatste refereerde hij aan het boek '*Slimme Steden – Van Antwerpen tot Zurich*', waarin de 50 meest creatieve en innovatieve steden worden gepresenteerd.

Het middagprogramma was opgedeeld in enkele sessies: innovatie in relatie tot werkgelegenheid, volksgezondheid (sociale innovatie) en onderwijs. In de middagsessie over innovatie en onderwijs, startte de Brit Paul Collard met een inspirerende presentatie over zijn organisatie *Creativity, culture and education*, dat gericht is op culturele partnerschappen. Ze hebben daarvoor een netwerk van 2500 scholen (10% van het totaal aantal scholen) en 8000 individuen. Collard sprak over het onderwijs-curriculum, waar weinig creativiteit in te vinden is omdat dit in ruim 250 jaar nauwelijks is veranderd. Via partnerschappen kan meer creativiteit aan het curriculum worden toegevoegd.

Het lokale aspect van de conferentie kwam in de rede van Collard terug in het vraagstuk hoe een succesvolle creatieve school eruit ziet. Hij presenteerde vervolgens een lange lijst van antwoorden, waaronder: 'vol ideeën, vermogen tot zelfverbeelding, taalgevoelig' enz. De essentie van zijn verhaal was dat creatief vermogen bepaalde gedragselementen vereist. Het gaat niet om iets concreets wat je kunt leren in de zin van feitenkennis. In een klas brengt creativiteit risico's met zich mee, want niet ieder creatief idee lukt. Hij benadrukte dat het idee dat een creatief plan met hard werk kán slagen essentieel om creatief denken bij leerlingen te bevorderen. Collard illustreerde dit met het voorbeeld van leerlingen die een vliegtuig hadden omgebouwd tot

leeromgeving met de (gratis) hulp van de interieurontwerpen van David Beckham. Dit was tot stand gebracht door een creatief partnerschap.

Een andere boeiende spreker was Lene Jensby Lange, projectmanager schoolontwikkeling in Gentofte (Zweden). De essentie van haar betoog was om tradities in het klaslokaal te verbreken om meer ruimte te geven aan creativiteit. Niet alleen in lesmethodes, maar ook bijvoorbeeld door een verandering in de ontwerp van klaslokalen. Ze lichtte projecten toe die zij had gecoördineerd, waarbij scholen in een innovatiever en creatiever jasje zijn gestoken. Bij de vragenronde na de presentatie werd een aardige opmerking gemaakt, namelijk dat creativiteit er in de basis van ieder mens in grote mate is, maar dat dit gedurende het leven steeds verder wordt ingeperkt. Het vraagstuk van 'meer creativiteit ontwikkelen' verandert daarmee in 'meer creativiteit uiten door barrières te doorbreken'.

Op de tweede dag werd vervolg gegeven aan de middagsessies. Een boeiende presentatie kwam van Kaido Reivelt, projectmanager van de *Estonian Physical Society*. Hij sprak voornamelijk over de relatie tussen creativiteit en (wetenschappelijk) onderwijs. Leerlingen zijn over het algemeen moeilijk te boeien bij het vak van natuurkunde of andere wetenschapsvakken. Ondanks dat Reivelt de relatie van 'kennis en wetenschap' en 'creativiteit en *open-minded*' als lastige combinatie bestempelde, onderstreepte hij het belang van deze combinatie. Om meer creativiteit in de wetenschappelijk onderwijs te brengen, opperde hij twee oplossingen: 1) meer creatieve, *open-minded* (béta)leraren, en 2) meer projecten zoals de zogenaamde 'Science Bus'. Dit laatste lichtte hij uitgebreid toe, omdat het in Estland een zeer geslaagd project was. Het gaat om een reizende bus die leerlingen op een attractieve manier met wetenschap laat kennismaken. Inmiddels hadden al ruim 370 scholen in Estland er mee kennism gemaakt.

De laatste presentatie ging over de zeer succesvolle website www.videolectures.net. Mariana Plukavec van het Sloveens Centrum voor Kennistransfer en Informatietechnologie lichtte deze wetenschappelijke online video service toe. Kort maar krachtig gezegd gaat het om een website waar colleges en lezingen op te vinden zijn van studenten en wetenschappers, welke wordt ondersteund door universiteiten. Het doel is om ideeën uit te wisselen, kennis te delen en wetenschap te bevorderen. Een soort YouTube, maar dan gecontroleerd. Opvallend was dat deze site in veel Europese landen zeer veel gebruikers had, maar in Nederland nog relatief onbekend is. Op de vraag of hierdoor studenten zouden afhaken om daadwerkelijk naar colleges te gaan, werd geantwoord dat studenten vaak juist geïnspireerd raken door de filmpjes op de website en daardoor juist naar de lessen gaan. Misschien niet helemaal overtuigend, maar het blijft een bewonderenswaardig en succesvol project.

Het seminar werd afgesloten met enkele beleidsnotities voor de Europese Commissie, opdat de input van de conferentie niet binnen de muren zou blijven. Enkele van deze notities en conclusies waren:

- Onderwijs bouwt op lokale behoeften en lokale middelen;
- Uitvoerders moeten constant in contact zijn met beleidsmakers om ontwikkeling van creativiteit en innovatie in het onderwijs te bewerkstelligen;
- investeringen en efficiënte herstructurering van investeringen in het onderwijs zijn essentieel.

Tekst: Octavi Hermans, Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Meer informatie over het Europees Jaar van Creativiteit en Innovatie vindt u op www.europeesjaar2009.nl